

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2011-2012

Literatura catalana

Sèrie 4

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

OPCIÓ A

1. L'obra *Antígona*, de Salvador Espriu, reprèn, sobretot, el mite grec de la tragèdia de Sòfocles, en què la filla d'Èdip es nega a acceptar que la guerra fratricida a Tebes comporti un tracte tan desigual entre els seus germans morts: l'un, honorat com a heroi, l'altre oblidat i menyspreat com a traïdor. Expliqueu l'estructura de l'obra d'Espriu, la funció del personatge de Creont i el sentit de l'actitud d'Antígona.
[3 punts]
2. Expliqueu quina presència tenen la poesia i la cançó a *Quadern d'Aram*, de Maria Àngels Anglada, i la funció que hi desenvolupen.
[2 punts]

3. Comenteu el poema següent de Màrius Torres. Tingueu en compte, sobretot, aquests aspectes (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- a) Situeu-lo en el context històric i cultural.
 - b) Indiqueu les figures retòriques essencials del poema i comenteu-ne la significació.
 - c) Expliqueu el tema principal del poema i relacioneu-lo amb alguna altra composició d'aquest poeta.

[5 punts: 3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

La ciutat llunyana

«Aux captifs, aux vaincus, à bien d'autres encore...»

BAUDELAIRE

Ara que el braç potent de les fúries aterra
la ciutat d'ideals que volíem bastir,
entre runes de somnis colgats, més prop de terra,
Pàtria, guarda'ns: —la terra no sabrà mai mentir.

Entre tants crits estranys, que la teva veu pura
ens parli. Ja no ens queda quasi cap més consol
que creure i esperar la nova arquitectura
amb què braços més lliures puguin senyar el teu sòl.

Qui pogués oblidar la ciutat que s'enfonsa!
Més llunyana, més bella, una altra n'hi ha, potser,
que ens envia, per sobre d'aquest temps presoner,

batecs d'aire i de fe; la d'una veu de bronze
que de torres altíssimes s'allarga pels camins,
i eleva el cor, i escalfa els peus dels pelegrins.

1939

OPCIÓ B

1. Tomàs Nofre ha escrit a propòsit de *Visions i cants*, de Joan Maragall: «Les *Visions* són cinc poemes que tracten de cinc personatges molt íntimament lligats al món llegendari català: el Mal Caçador, Joan Garí, el comte Arnau, el rei Jaume I i Joan de Serrallonga». Expliqueu la funció del mite i de la llegenda en la primera de les tres seccions en què es divideix el poemari maragallià, i analitzeu les característiques dels herois que protagonitzen els poemes.

[3 punts]

2. En l'obra *Cròniques de la veritat oculta*, de Pere Calders, hi ha un seguit de motius, conceptes i situacions que es repeteixen amb una certa regularitat. Citeu-ne almenys dos, i expliqueu el/s conte/s en què apareixen i el que simbolitzen.

[2 punts]

3. Comenteu el fragment següent de *Maria Rosa*, d'Àngel Guimerà (acte III, escena v). Tingueu en compte, sobretot, aquests aspectes (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

a) Contextualitzeu el fragment en l'argument de l'obra i expliqueu per què Maria Rosa es considera una dona perversa el dia del casament amb Marçal.

b) Interpreteu la causa que fa dir a Maria Rosa: «Oh, si no me l'estimés [a Marçal], fóra la dona més *ditxosa* de la terra!».

c) Expliqueu per què, tot i la frase de Maria Rosa reproduïda en l'apartat b, el sacerdot li aconsella que es casi amb Marçal.

[5 punts: 3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

MARIA ROSA: Marçal, (*Plorant.*) jo no el vull oblidar, a l'Andreu, mai de la vida! Pobre Andreu! Que avui sóc la dona més dolenta que ha trepitjat el món!

MARÇAL: Bé, què li has dit, al rector?

MARIA ROSA: Què li he dit?... Que en aquest poble vaig conèixe'l, i en aquest poble mateix, i en aquest poble mateix, com si fos un càstig de Déu, he de ser d'un altre home!

MARÇAL: Ves quina culpa en tenim tu i jo, si aquí s'ha acabat la carretera! I això no sé a què ve, perquè tu ja ho sabies.

MARIA ROSA: Guaita, va ser en aquella masia. Ell trepitjava al cup i jo era veremadora.

MARÇAL: Ja m'ho has contat cent cops. Te tornes cançonera.

MARIA ROSA: Doncs al sortir de la iglésia aquest matí, me n'hi he anat a la masia perquè el cor m'hi duia! Tot està com abans, tot! El lloc a on les fadrines sopàvem, el cup a on trepitjava l'Andreu, ara sec i tapat com una sepultura, aquell cup a on el van ferir i a on amb el most s'hi barrejava la seva sang!... Allí vaig començar jo a estimar-lo.

MARÇAL (*agafant-la pel braç*): Maria Rosa!

MARIA ROSA: Sí que hi he anat. Sí! (*Sempre plorant.*) I al veure-ho m'ha semblat que l'Andreu era al meu davant reptant-me de mala dona! I he arrencat a córrer fugint d'aquella casa i d'ell, que em perseguia!

MARÇAL: Ves quines coses de contar al rector! Au, au, vesteix-te.

MARIA ROSA: No: sàpigue-ho tot. Que li he dit que m'ajudés a separar-me de tu. Marçal, per tancar-me per sempre on ell volgués. I m'ha preguntat si jo t'estimava. «Oh, si no me l'estimés fóra la dona més *ditxosa* de la terra!». I al sentir-ho m'ha dit que em casés amb tu.

MARÇAL: Fins el senyor rector, què més vols?

MARIA ROSA: Marçal, no m'enganyis. Digue-m'ho mirant-me als ulls: m'estimes... amb tota la teva vida?...

MARÇAL: Si jo no t'hagués estimat mai..., igual que tu, fóra el més *ditxós* de la terra.

